

REZIME

Na heterogenost fenotipskih sistema u humanim populacijama utiču asortativni brakovi: prema rasnim, etničkim, profesionalnim i ekonomskim kriterijumima mladenaca, Interesovao nas je odnos indeksa homogenosti populacije i heterogenost fenotipskih sistema kod njih. Takodje je bilo interesantno da se porede heterogenost populacije i genetska distanca između tri generacije svake analizirane populacije. Ovi fenomeni su uočeni u sledećim kriterijumima:

1. Tip braka prema geografskom poreklu mladenaca
2. Maritalna distanca mladenaca
3. Tip porodične formirane prema etničkoj pripadnosti mladenaca
4. Srednja vrednost i standardna devijacija za dva poligena svojstva: boju očiju i boju kose kao i frekvencija genskih alela za pet monogenih fenotipskih sistema PTC test na gorko, razlikovanje boja, test Ischihara tablica 1973, usni privezak, savijanje jezika u trubu i savijanje jezika ka nepcu

Nakon analize je utvrđeno da postoje razlike između populacija.

Istraživanje je otpočelo 15. januara 1997. u Mokrinu, a završeno je 12. februara 1998. u Sajanu. U Mokrinu je istraženo 253 porodice, od kojih je 100 starosedelačkih, a 100 porodica mešovitih. U Sajanu su istražene 53 starosedelačke porodice. Ukupno je istražena 761 osoba. Reprezentativni uzorci su formirani s obzirom na pol, decimalnu starost, nacionalnost i maritalnu distancu a za obradu i prikaz podataka je uzeto 690 ispitanika.

Porodice se takode razlikuju po svom socijalnom tipu i ponašanju: tradicionalne, savremene, staračke porodice koje su uglavnom osiromašene ili se nalaze na ivici siromaštva.

Rezultati i diskusija: Heterogenost fenotipnih sistema za daltonizam izražena u % je u korelaciji sa indeksom homogamije i PTC test kao i savijanje lateralnih rubova jezika izražen u % je u korelaciji sa veličinom maritalne distance, dok je insercija usnog privezka izražena Wahlund-ovom varijansom u korelaciji sa indeksom homogamije, savijanje jezika ka nepcu je u korelaciji sa indeksom homogamije, ali i u korelaciji sa maritalnom distancom. Genetska udaljenost je najveća između Srba i Madara što ukazuje na etničku izolovanost tih populacija i važnost osnivanja brakova i porodica prema tom asortimanu.

Ključne reči: homogenost, heterogenost, genetska distanca, asortativni brak, maritalna distanca